

Jubileumi ünnepség a METALCONTROL Kft.-ben

Ez év április 20-án jubileumi ünnepséget tartott a METALCONTROL (MC) Kft. Az ünnepség megrendezésére több évforduló egybeesése adott okot.

Az MC Kft.-t 25 éve, 1990. január 1-jén alapította az egykori LKM.

A diósgyőri kohászok 1970-ben megünnepelték a cég alapításának 200 éves évfordulóját a Mária Terézia által aláírt alapító okirat dátuma alapján. Ez az időpont (1770. július 28.) azonban nem tekinthető a diósgyőri kohászati tevékenység kezdetének, hiszen a Fazola Henrik által megkezdett, de csődbe jutott tevékenység folytatásáról volt szó. A gyár története az 1910 februárjában kiadott évkönyv szerint 1765-tel kezdődik. Mivel a kohászati tevékenységhez hozzátartoznak az anyagvizsgálatok, elmondhatjuk, hogy a diósgyőri anyagvizsgálat – amelynek az MC Kft. örököse és jogutódja – ebben az évben 250 éves. A mai telephelyén 1868-ban alapított kohászatnál a kezdetektől volt anyagvizsgálat ideiglenes helyiségekben, a végleges laboratóriumot 1880-ban kezdték megépíteni, ami 135 éve történt. Az MC Kft. ma is ezt az épületet használja ugyanarra a célra, természetesen az anyagvizsgálat fejlődésének megfelelő bővítéssel.

Minden fejlesztés mögött jelentős személyiségek voltak, akik a kornak megfelelően megtervezték a tevékenységeket, kialakították a helyiségeket és a működési rendszert, majd a külső feltételek megváltozásakor is megtalálták a fennmaradást biztosító innovációs lehetőségeket. 1880-tól 1981-ig négy személy irányította a diósgyőri anyagvizsgálatot: *Friedmann Arnold* vegyész, *Fábry Zsigmond* kohómérnök, *Mester István* gépészmérnök és *Németh Emil* kohómérnök. Ők a laboratóriumok megépítésében, fejlesztésében maradandót alkottak és nehéz történelmi körülmé-

nyek között is biztosították a diósgyőri kohászat termék- és technológiafejlesztését. Róluk most az MC Kft. laboratóriumi helyiségeket nevezett el.

A négy személy munkásságát az alábbiakban foglalhatjuk össze:

Friedmann Arnold (1859–1923) Csákányban (Čakany) született. Érettségi után 1878–1880-ig a Bécsi Műegyetem mérnöki szakát végezte el. Diósgyőrben a rendszeres anyagvizsgálat az 1873-ban létesített ideiglenes vegyészeti laboratóriumban folyt. Az 1881–82-es gyárbővítés során került a vegyiműhely a hivatalházból a jelenlegi helyére. Friedmann Arnold részt vett az építkezésekben, és később a laboratóriumot éveken át vezette is. 1896-ban már a Diósgyőri Magyar Királyi Vas- és Aczelgyár vezetésében a Vegyészeti Hivatal és Téglyagyár főnökeként szerepelt (forrás: Magyar Bánya-Kalauz 1896.) 1910-ben a Vegyészeti laboratóriumot a téglyaczelgyárral szervezték össze, melynek vezetője Friedmann Arnold lett. Topiczer Jánossal közösen az I. világháború alatt számos szerszámacélt fejlesztettek ki. Az 1920-as évekből már nyolc különböző összetételű és felhasználási célú gyorsacél prospektusa tanúskodik

kutatási-, fejlesztési munkájáról. Tagja volt a Királyi Magyar Természettudományi Társulatnak.

Fábry Zsigmond (1878–1958) Temesváron született. Felsőfokú tanulmányait a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémián végezte, 1901-ben kapta meg a vaskohómérnöki diplomát. A metallográfiai vizsgálatokat a Berliini Bányászati Akadémián sajátította el. A Diósgyőri Magyar Királyi Vas- és Aczelgyár metallográfiai laboratóriumának tervezésével, műszerekkel és eszközökkel való berendezésével őt bízta meg a gyár vezetése 1905-ben, majd éveken keresztül vezette a metallográfiai laboratóriumot. Ez volt az ország első ilyen vizsgálóbázisa. A metallográfia területén végzett munkájával jelentősen hozzájárult a diósgyőri acél és szerszámacél világhírűvé válásában. 1928-ban gyárfőnök helyettes lett, majd 1932-ben a Kereskedelmi Minisztérium Vasmű Osztályán kapott irányítói munkakört. Innen az Állami Vas és Acél Gépgyárak Igazgatóságára került, ahol nyugdíjazásáig dolgozott.

Mester István (1901–1970) a Békés megyei Békésen született. Az érettségi után a József Nádor Mű-

■ Az ünnepségen dr. Kovács Károly ügyvezető mondott bevezetőt

szaki és Gazdaságtudományi Egyetemen gépészmérnöki oklevelet szerzett. 1932-ben került a MÁVAG budapesti gyárába, majd egy évvel később már a Diósgyőri Vas- és Acélgvár anyagvizsgáló laboratóriumában dolgozott. Hamarosan szaktekintéllyé vált szűkebb munkaterületén. 1945-ben elnyerte a diósgyőri gyár igazgatóhelyettesi beosztását. Kivette részét az ország háborús romokból való újjáépítéséből is. Ennek emlékére őrizi a Margit-hídon elhelyezett emléktábla. 1948-ban átvette a Nehézipari Központ Kohászati és Kutatási Osztályának vezetését, majd 1949-ben a Vasipari Kutató Intézet Anyagvizsgáló Osztályának a vezetését. Itt dolgozott 1967-ben történő nyugdíjazásáig.

Németh Emil (1922–1981) a Sopron megyei Ivánban született. Sopronban érettségizett, majd ugyanitt szerzett kohómérnöki oklevelet a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kohómérnöki karán 1948-ban. A diósgyőri Nagykovácsműhelyben volt kezdő mérnök, ahol sikeresen oldotta meg a vasúti kerékabroncsok elektromos fűtésű harangkemencében történő hőkeze-

lését. Ezért rövidesen gyáregység-vezetőnek nevezték ki. 1952-ben az Anyagvizsgálati Osztályra került, ahol elsősorban kísérletezéssel, kutatással foglalkozott. 1957-től haláláig az Anyagvizsgálati osztály vezetője, az utolsó években egyben a főmetallurgus helyettese is volt. Az 1949-ben induló Nehézipari Műszaki Egyetemen számos iparban dolgozó mérnök, köztük Németh Emil a kohómérnöki karon tanított hosszú ideig anyagvizsgálatot és hőkezelést. Eközben több jegyzetet és könyvet írt.

Az ünnepség célja tehát kettős volt: – emlékezés az MC Kft. történetére; – a 250 éves diósgyőri anyagvizsgálat kiemelkedő vezetőiről laboratóriumi helyiségek elnevezése.

Az ünnepségen *dr. Kovács Károly* ügyvezető bevezetőjében megköszönte (*l. kép*), hogy a kiküldött 50 meghívóra mindenki válaszolt, 45-en elfogadták a meghívást és eljöttek, a többiek kimentették magukat, esetleg írásban küldték el hozzászólásukat. *Dr. Kriza Ákos* polgármester védnökséget vállalt a rendezvény felett, őt elfoglaltsága miatt *Pfliegler Péter* alpolgármester képviselte. Az egykori

OMFB-t *prof. Veress Gábor* akkori államtitkár és *Mokry J. Ferencné* főosztályvezető képviselte.

Az MC Kft. tekintélyét emelte, hogy *dr. Voith Márton* professzor, akkori dékán kezdeményezte kihelyezett tanszék létrehozását a Miskolci Egyetem Kohómérnöki Karán, ami 1994-ben meg is valósult. Megtisztelte az ünnepséget *dr. Palotás Árpád* dékán, akinek intézetében folyik jelenleg is a minőségirányítás oktatása. Külföldi útja miatt kimentette magát *dr. Tranta Ferenc* egykori dékán, aki írásbeli hozzászólásában kívánt a kft. további tevékenységhez sok sikert és kitaratást.

A meghívottak között voltak a taggyűlésen a tulajdonost képviselő személyek, felügyelő bizottsági tagok, az MC Kft. egykori vezetői és a négy laboratórium névadóit még ismerő kollégák (*dr. Kisfaludy Antal*, *dr. Paksy László*). A 94 éves *dr. Sziklavári János* fia, *dr. Sziklavári István* képviselte, és olvasta fel gondolatait.

Az ünnepség állófogadással és kötetlen beszélgetéssel zárult.

 Kovács Károly

Acél- és fémipari analitikai konferencia Düsseldorfban

Kilencedik alkalommal rendezte meg idén az Európai Unióban működő CETAS nevű szervezet a „Fejlődés az analitikai kémiában és az anyagok jellemzésében az acél és fémiparban” (Progress in Analytical Chemistry and Material Characterization in the Steel and Metals Industries) című nemzetközi konferenciát.

A CETAS rövidítés a szervezet francia elnevezéséből ered és az Európai Unió acélipari analitikával foglalkozó szervezetét jelenti. (Commission Européenne d'Etude et d'Application de Travaux de l'Analyse en Sidérurgie = European Committee for the Study and Application of Analytical Work in the Steel Industry = CETAS)

A négyévente tartott konferenciákat az előző nyolc alkalommal min-

dig Luxemburgban tartották, technikai okokból most először Düsseldorf lett a helyszín.

A rendezvényen kb. 160 résztvevő volt jelen sok országból. 73 előadás hangzott el a három párhuzamos szekcióban, valamint 10 posztert mutattak be. Az előadások közötti szünetekben 18 szakmai kiállító műszereit tekinthették meg és konzultálhattunk a jelen lévő szakembereikkel.

Nagy hangsúlyt kaptak a mostani konferencián az alapanyagokhoz és termékekhez kapcsolódó vizsgálatok. A másik kiemelt terület az acéltisztasághoz és vizsgálati módszereihez kapcsolódott. A harmadik nagy terület továbbra is a felületvizsgálatokkal kapcsolatos. Érdekes módon a korábbi alkalmaktól eltekintve csak kis teret szenteltek a